

BM I.053.44.2024.TŚ

Katowice, 2024-10-10 r.

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4453 poseł Pauliny Matysiak w sprawie Programu polskiej energetyki jądrowej, uprzejmie informuję:

1. Czy trwają obecnie prace nad aktualizacją Programu Polskiej Energetyki Jądrowej (PPEJ)? Jaki jest przewidziany harmonogram prac nad dokumentem?

Projekt aktualizacji Programu polskiej energetyki jądrowej zostanie przygotowany do końca listopada 2024 r.

2. Czy i kiedy zostanie ogłoszona decyzja o lokalizacji drugiej elektrowni jądrowej? Ponadto, kiedy zostanie wybrany partner technologiczny do budowy tej elektrowni?

Aktualnie spółka Polskie Elektrownie Jądrowe sp. z o.o. (dalej: PEJ) wznowiła prace nad zawężeniem listy potencjalnych lokalizacji do budowy drugiej elektrowni jądrowych w ramach rządowego programu. Celem obecnego etapu jest wstępne studium wykonalności, z uwzględnieniem wyników rozpoznania terenu i przeprowadzonych na ich podstawie analiz, w celu wskazania potencjalnych lokalizacji do wstępnych, a następnie szczegółowych badań środowiskowych i lokalizacyjnych w ramach dalszych etapów. Decyzja o lokalizacji drugiej elektrowni jądrowej nastąpi po zakończeniu powyższych prac i otrzymaniu stosownych decyzji administracyjnych

3. Czy jest w planach ogłoszenie budowy także trzeciej elektrowni jądrowej w Polsce, czy też w zaktualizowanym PEP2040 PPEJ zostanie ograniczony jedynie do dwóch elektrowni?

Aktualne brzmienie programu wieloletniego pod nazwą Program polskiej energetyki jądrowej przyjęte uchwałą Rady Ministrów z dnia 2 października 2020 r. (dalej: PPEJ) zakłada budowę w Polsce dwóch elektrowni jądrowych o łącznej mocy zainstalowanej od 6 do 9 GW w oparciu o sprawdzone, wielkoskalowe reaktory jądrowe. W ramach procesu aktualizacji rządowych dokumentów strategicznych, w tym Programu PEJ, przeprowadzone zostaną właściwe analizy, które pozwolą określić optymalny w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym poziom mocy, w tym ze źródeł jądrowych, w oparciu o aktualne dane. W analizach zostaną wzięte pod uwagę nie tylko reaktory wielkoskalowe, ale także

możliwość uruchomienia małych reaktorów modułowych, których wykorzystanie w sektorze elektroenergetycznym może się pojawić w perspektywie połowy przyszłej dekady.

4. Ile wynosi opóźnienie w przyjęciu Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu, kiedy zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu, o które dopomina się wiele instytucji i organizacji społecznych w Polsce, a także czy opóźnienia w przyjęciu tego Planu opóźnią także aktualizację PEP2040 i PPEJ? Jeśli tak to jak bardzo i kiedy planowane jest ostateczne zakończenie prac nad aktualizacją tych dokumentów?

Z informacji uzyskanych od Ministra Klimatu i Środowiska, wynika że zgodnie z zapisami unijnego rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu¹, państwa członkowskie są zobowiązane do zaktualizowania swoich krajowych planów w terminie do 30 czerwca 2024 roku. Wg stanu na koniec sierpnia 2024 r. 10 państw członkowskich przekazało krajowe plany do KE. Przedłożenie polskiego krajowy plan jest opóźnione ze względu na bardzo szeroki zakres dokumentu, konieczność pogłębionych analiz oraz przeprowadzenia pełnych uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji publicznych.

Minister Klimatu i Środowiska przekazał ponadto poniższe informację, z których wynika że ełne konsultacje publiczne dotyczące zaktualizowanej wersji KPEiK zostaną ogłoszone po zakończeniu przez MKiŚ prac nad dokumentem. Przewiduje się, że proces ten rozpocznie się w najbliższych tygodniach. Niezależnie od tego wyróżnienia wymaga, iż w dniu 6 września 2024 r. w siedzibie Ministerstwa Klimatu i Środowiska odbyły się prekonsultacje projektu aktualizacji KPEiK z udziałem znacznego grona interesariuszy reprezentujących organizacje związkowe, branżowe, ekologiczne i in.²

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Klimatu i Środowiska, opóźnienie w przekazaniu KPEiK może wpływać na harmonogram tworzenia aktualizacji Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku (PEP2040). Jednakże obecne prace nad KPEiK pozwalają na lepsze zidentyfikowanie i rozwiązanie problemów, które mogłyby wystąpić przy przygotowywaniu PEP2040. Wobec czego, opóźnienie KPEiK może przyczynić się do bardziej kompleksowego i realistycznego kształtu polityki energetycznej, co w dłuższej perspektywie może przynieść ogromne korzyści. Niezależnie od zaistniałych problemów MKiŚ dokłada starań, aby oba dokumenty były gotowe w możliwie najkrótszym terminie.

5. Czy Pana zdaniem, rozdzielenie kompetencyjne zagadnień związanych z rozwojem energetyki jądrowej pomiędzy kilka ośrodków (tj. pomiędzy Pełnomocnika rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej, Ministerstwo Przemysłu, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska) jest rozwiązaniem

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie

zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU)

2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013

² <https://www.gov.pl/web/klimat/prekonsultacje-projektu-aktualizacji-krajowego-planu-w-dziedzinie-energii-i-klimatu-do-2030-roku>

optymalnym, zapewniającym skuteczny nadzór i koordynację działań w zakresie rozwoju polskiej energetyki jądrowej?

Podział kompetencji w ramach Rady Ministrów może być kształtowany różnie. W kwestii zagadnień związanych z rozwojem energetyki jądrowej należy zwrócić uwagę, że zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej, stanowisko Pełnomocnika zostanie przeniesione do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, a zatem Ministerstwa Przemysłu, w którym funkcjonuje również Departament Energii Jądrowej, co zapewni koordynację działań w zakresie rozwoju energetyki jądrowej w ramach PPEJ.

6. Jaki model finansowania budowy elektrowni jądrowych w ramach Programu Polskiej Energetyki Jądrowej będzie realizowany? Czy w ramach administracji rządowej przeprowadzono analizy dotyczące aspektów ekonomicznych, finansowych oraz prawnych (w tym związanych z regulacjami unijnego rynku energii oraz prawa pomocy publicznej) wariantów takich jak: kontrakt różnicowy, kontrakt różnicowy z gwarancją wolumenu, umowa PPA, model RAB, model spółdzielczy (Mankala lub SaHo) lub sfinansowania całej inwestycji ze środków publicznych? Jeśli tak proszę o przedstawienie w formie załącznika treści wszelkich notatek/dokumentów/pism sporządzonych w związku z analizą tych wariantów, w szczególności tych, które znajdują się w systemie EZD (lub w analogicznym systemie elektronicznego obiegu dokumentacji) Ministerstwa Aktywów Państwowych, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej, w celu sfinansowania projektu budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej realizowanego w ramach PPEJ (dalej: EJ1) opracowany został kompleksowy mechanizm wsparcia, który przewiduje:

1. Dokapitalizowanie spółki PEJ przez Skarb Państwa. Przyjęta struktura finansowania elektrowni jądrowej zakłada 70% udział finansowania dłużnego i 30% udział finansowania własnego, do maksymalnej kwoty ok. 60 mld złotych. Dokapitalizowanie jest niezbędne do przejścia do fazy realizacji EJ1.
2. Udzielenie gwarancji Skarbu Państwa pokrywających 100% finansowania dłużnego. Gwarancje Skarbu Państwa są niezbędne do pozyskania finansowania dłużnego. Takich gwarancji wymagają agencje kredytów eksportowych, które będą głównym źródłem finansowania dłużnego.
3. Przyznanie wsparcia cenowego w postaci dwukierunkowego kontraktu różnicowego. Rolą zaprojektowanego kontraktu różnicowego jest zapewnienie PEJ stabilnych przychodów w okresie eksploatacji EJ1 oraz ochrona odbiorców energii elektrycznej w przypadku wystąpienia na rynku wysokich cen, z czym w ostatnim czasie mieliśmy do czynienia podczas kryzysu energetycznego w 2022 r. spowodowanego rosyjską agresją na Ukrainę.

Dokapitalizowanie i gwarancje.

Rola Skarbu Państwa jako strategicznego inwestora w spółce celowej realizującej inwestycje w energetykę jądrową w Polsce, była jednym z założeń biznesowych wskazanych w Programie PEJ. Na konieczność udziału Skarbu Państwa jako inwestora w projekcie EJ1

wskazano następnie w szeregu dokumentów, m.in. w raporcie koncepcyjno-wykonawczym, opracowanym w ramach Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie współpracy w celu rozwoju programu energetyki jądrowej wykorzystywanej do celów cywilnych oraz cywilnego przemysłu jądrowego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przyjętym w 2022 r. biznesplanie PEJ.

30 maja 2023 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie zapewnienia finansowania budowy elektrowni jądrowej o mocy elektrycznej do 3750 MWe na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa (dalej: uchwała ws. finansowania). W przyjętej uchwale ws. finansowania Rada Ministrów wskazała na podjęcie niezbędnych działań służących zapewnieniu odpowiedniego finansowania budowy elektrowni jądrowej o mocy elektrycznej do 3750 MWe na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa w oparciu o amerykańską technologię reaktorów AP1000 w szczególności przez:

- opracowanie projektu przepisów prawa, w oparciu o które będzie możliwe udzielenie gwarancji lub poręczeń w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa dla zapewnienia uzyskania finansowania dłużnego niezbędnego do pokrycia kosztów realizacji inwestycji,
- podwyższenie kapitału własnego PEJ.

Rada Ministrów wskazała także na potrzebę przeprowadzenia analizy niezbędności stworzenia mechanizmu wsparcia w celu realizacji inwestycji i w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, wypracowania mechanizmu wsparcia odnoszącego się w zakresie koniecznym i w sposób proporcjonalny do ryzyk i potrzeb finansowych PEJ związanych z realizacją inwestycji.

W uzasadnieniu do uchwały ws. finansowania wskazano na potrzebę aktywnego udziału Skarbu Państwa w realizacji EJ1 oraz przywołano:

- przyjętą w biznesplanie PEJ oraz raporcie koncepcyjno-wykonawczym strukturę finansowania, tj. 30% kapitału własnego i 70% kapitału obcego,
- założenie, zgodnie z którym finansowanie kapitału własnego w wysokości do 60 mld złotych zostanie zapewnione w ramach dokapitalizowania PEJ ze środków Skarbu Państwa oraz
- założenie, zgodnie z którym pozostała kwota zostanie pozyskana z instytucji finansowych, przede wszystkim zagranicznych instytucji wspierających eksport wywodzących się z państw dostawców sprzętu, w tym agencji kredytów eksportowych, w szczególności amerykańskiej agencji kredytów eksportowych Export-Import Bank of the United States.

19 sierpnia br. na wniosek Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej, do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów został wpisany projekt ustawy o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących oraz niektórych innych ustaw, wprowadzający przepisy umożliwiające przekazanie PEJ wsparcia publicznego w formie podwyższenia kapitału zakładowego PEJ na przygotowanie i realizację EJ1 w wysokości maksymalnie 60,2 mld zł w latach 2025-2030.

Dwukierunkowy kontrakt różnicowy

Ponadto, zgodnie z informacjami uzyskanymi od Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej - decyzja co do wyboru modelu wsparcia cenowego w postaci dwukierunkowego kontaktu różnicowego (dalej: CfD), spośród modeli wskazanych w PPEJ, wynika z analizy doświadczeń innych państw członkowskich UE realizujących obecnie inwestycje w energetykę jądrową, w szczególności czeskiego projektu Dukovany II, a także aspektów regulacyjnych, w szczególności Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1747 z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniającego rozporządzenia (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 w odniesieniu do poprawy struktury unijnego rynku energii elektrycznej (dalej: Rozporządzenie Rynkowe).

Zgodnie z art. 107-108 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej przed przyznaniem pomocy publicznej państwo członkowskie zobowiązane jest do jej notyfikowania Komisji Europejskiej celem uzyskania decyzji potwierdzającej zgodność pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym. Komisja Europejska w trakcie postępowania o wyrażenie zgody na przyznanie pomocy publicznej weryfikuje zgodność planowanej pomocy z innymi nierozzerwalnie związanymi z pomocą dziedzinami prawa Unii Europejskiej. W przypadku CfD, Komisja Europejska będzie weryfikowała zgodność tego bezpośredniego mechanizmu wsparcia cenowego z Rozporządzeniem Rynkowym. Rozporządzenie Rynkowe, zmienione w 2024 r., wskazuje CfD jako preferowany mechanizm bezpośredniego wsparcia cenowego dla elektrowni jądrowych, co zostało potwierdzone w ramach trwającego od września 2023 roku dialogu pre-notyfikacyjnego z utworzonym w Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji (DG COMP) zespołem prowadzącym sprawę. Pracując nad mechanizmem wsparcia, śledzono i monitorowano zmiany w Rozporządzeniu Rynkowym w celu odpowiedniego zaprojektowania CfD, aby spełniał wszystkie wymagania wprowadzone w tym akcie. Szczególną uwagę zwrócono m.in. na wymagania w zakresie istnienia zachęt do efektywnego działania na rynkach energii elektrycznej.

Niezależnie od wymagań co do projektowanego mechanizmu bezpośredniego wsparcia cenowego, Rozporządzenie Rynkowe określa szereg innych zasad funkcjonowania na rynku energii, m.in.: zasady sprzedaży energii elektrycznej oraz zasady dysponowania jednostek wytwórczych przez operatora systemu przesyłowego. Projektując CfD uwzględniono odpowiednio te zasady.

Przykład czeskiego projektu Dukovany II potwierdza aktualne stanowisko Komisji Europejskiej w zakresie możliwego do zaakceptowania mechanizmu bezpośredniego wsparcia cenowego. Zaproponowana przez Czechy w procesie notyfikacji pomocy publicznej umowa na zakup energii elektrycznej została w ramach finalnie zaakceptowanego rozwiązania uzupełniona o formułę rozliczenia właściwą dla dwukierunkowego kontraktu różnicowego, która zapewnia stabilność przychodów i ogranicza nadmierne wynagrodzenie beneficjenta pomocy publicznej.

Mechanizm wsparcia składający się z wymienionych powyżej elementów został już notyfikowany Komisji Europejskiej, w celu uzyskania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym UE.

7. Czy w opracowywanych aktualizacjach dokumentów PEP2040, KPEiK oraz PPEJ, przedstawione zostaną scenariusze uwzględniające budowę elektrowni jądrowej w Koninie- Pątnowie?

8. Czy w opracowywanych aktualizacjach dokumentów PEP2040, KPEiK oraz PPEJ, przedstawione zostaną scenariusze uwzględniające budowę małych modułowych reaktorów jądrowych (SMR)?

Ad. 7 i 8.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Klimatu i Środowiska, w rozwinięciu odpowiedzi przedstawionej na pytanie nr 3 dodatkowo informuję, że zarówno w przypadku scenariusza WEM (ang. with existing measures) i scenariusza WAM (ang. with additional measures) do aktualizacji KPEiK, założenia dotyczące możliwości budowy elektrowni jądrowej w Koninie-Pątnowie jak i małych modułowych reaktorów jądrowych (SMR) zostały uwzględnione. Zaznaczam również, że w przypadku aktualizacji zachowana zostanie strategiczna spójność pomiędzy KPEiK, a PEP2040.

9. Czy w ostatnich 6 miesiącach toczyły się oficjalne rozmowy z koreańską administracją rządową w temacie budowy elektrowni jądrowej w Koninie? Jeśli tak proszę o przedstawienie w formie załącznika treści wszelkich notatek/protokołów/dokumentów/pism sporządzonych w związku z tymi rozmowami. W szczególności tych, które znajdują się w systemie EZD (lub w analogicznym systemie elektronicznego obiegu dokumentacji) Ministerstwa Aktywów Państwowych, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Ministerstwo Przemysłu, w tym przekazanymi przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych we wskazanym okresie w ww. Ministerstwach nie toczyły się rozmowy z koreańską administracją rządową w temacie budowy elektrowni jądrowej w Koninie.

10. Zdaniem pośła Tomasza Nowaka z KO, PGE stoi przed decyzją czy zaryzykuje wyłożenie 50 mln zł na studium wykonalności, gdy nadal trwa spór sądowy o prawa do zastosowania technologii w reaktorach między koreańską spółką KHNP a Westinghouse [7]. Czy zatem faktycznie koszt studium wykonalności wnosi 50 mln zł i znajduje się on w całości po stronie PGE bez partycypacji kosztowej ZE PAK? Czy też jest to jedynie połowa kosztów studium, które akcjonariusze będą pokrywać solidarnie po połowie (PGE – 50 mln zł i ZE PAK również 50 mln zł)? Czy też kwota 50 mln zł to zbiorczy koszt studium, który należy podzielić solidarnie pomiędzy obu akcjonariuszy (w tym wypadku PGE – 25 mln zł, ZE PAK – 25 mln zł)?

11. W przypadku podpisania umowy na studium wykonalności z KHNP ile potrwa szacowany okres jego realizacji, biorąc pod uwagę już teraz występujące opóźnienia w tym procesie [8], a także zaangażowanie KHNP i jego mocy przerobowych na rzecz czeskiego programu jądrowego?

12. Należy zauważyć, że przy potencjalnie całkowitym zarzuceniu w przyszłości realizacji budowy elektrowni jądrowej z KHNP, to wykonane już studium wykonalności dla danej lokalizacji może być w przeważającej większości bez problemu wykorzystane pod inną technologię, szczególnie że wszystkie technologie jądrowe oferowane Polsce (przez Westinghouse, KHNP, EDF) oparte są na reaktorach typu PWR. Czy rząd rozważa zatem taką ewentualność jak zmiana dostawcy technologii do planowanej elektrowni jądrowej w Koninie-Pątnowie (mowa tutaj np. o amerykańskim Westinghouse, czy francuskim EDF)?

13. A zatem jakie są faktyczne powody nie podpisania dotąd wynegocjowanej od marca umowy na studium wykonalności (feasibility study) z koreańską spółką KHNP dla lokalizacji w Koninie-Pątnowie [9]?

Ad. 10-13.

Priorytetem rządu jest budowa dwóch wielkoskalowych elektrowni jądrowych zgodnie z zapisami Programu polskiej energetyki jądrowej, przez powołaną do tego spółkę celową Polskie Elektrownie Jądrowe Sp. z o.o.

Projekt budowy elektrowni w Koninie-Pątnowie jest inicjatywą o charakterze biznesowym, o której przygotowaniu i realizacji decydują zaangażowane podmioty komercyjne, przy kierunkowym wsparciu politycznym ze strony Rządu.

Mając powyższe na uwadze, za pośrednictwem Ministerstwa Aktywów Państwowych zwrócono się do spółki PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (dalej: PGE lub Spółka) o przekazanie informacji w podniesionych kwestiach.

Z informacji przedłożonych przez Spółkę wynika, iż koszt feasibility study jest wyraźnie wyższy niż wskazane w pytaniu 50 mln zł. Z uwagi na ład korporacyjny akcjonariusze spółki PGE PAK Energia Jądrowa S.A. (czyli PGE i ZE PAK) dzielą koszt każdego przedsięwzięcia po połowie. Tak jest też w przypadku ewentualnego przygotowania feasibility study, którego koszt ponoszą obaj właściciele PGE PAK Energia Jądrowa S.A. w częściach równych. Dodatkowo Spółka PGE PAK nie jest stroną sporu sądowego, o którym mowa w pytaniu, a jego wynik nie ma wpływu na przygotowanie i koszty studium wykonalności.

Odnosząc się do kwestii okresu realizacji studium wykonalności Spółka wyjaśniła, że wstępny harmonogram realizacji studium wykonalności zakłada jego wykonanie w terminie ok. 13 miesięcy od podpisania odpowiedniej umowy i rozpoczęcia prac.

Jednocześnie w przekazanym przez Ministerstwo Aktywów Państwowych stanowisku Spółka zaznaczyła, że podpisanie umowy na realizację studium wykonalności, a co za tym idzie realizacja pełnego zakresu badań środowiskowych i lokalizacyjnych wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych. Działania inwestycyjne realizowane przez PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. muszą być zgodne z docelową strategią PGE w zakresie struktury portfela wytwórczego Spółki, jak i polityką energetyczną kraju.

Rząd nie przewiduje zmiany dostawcy technologii w projekcie budowy elektrowni jądrowej w Koninie-Pątnowie, gdyż jest to projekt pozarządowy. Należy także zauważyć, że zaproponowana przez Panią Poseł możliwość wykorzystania studium wykonalności w danej lokalizacji dla innej technologii reaktorowej może być bardzo utrudniona z uwagi na specyfikę i wymagania stawiane inwestycjom w obiekty jądrowe, w szczególności związane z zapewnieniem bezpieczeństwa jądrowego.

14. Jak podaje prof. Inż. Władysław Mielczarski z Politechniki Łódzkiej „przy budowie reaktorów jądrowych łańcuch dostaw jest niezwykle skomplikowany i musi działać nawet z trzyletnim wyprzedzeniem (...). Obecnie urządzenia dla elektrowni jądrowych mogą dostarczyć Chińczycy oraz Rosjanie, bo oni budują takie elektrownie i mają rozwinięte łańcuchy dostaw urządzeń, ale od nich raczej nie kupimy żadnej elektrowni jądrowej, [zaś] Francja nie będzie miała, takich mocy przerobowych, aby ewentualnie dostarczyć nam urządzenie do elektrowni jądrowej przed rokiem 2040 r.” [10]. A zatem w jaki sposób rząd zabezpieczył dostępność urządzeń i sprzętu do budowy elektrowni jądrowych w Polsce

(zarówno w ramach PPEJ jak i poza nim), a także udział tzw. local contentu w całości inwestycji?

Za zabezpieczenie dostaw kluczowych komponentów i urządzeń na potrzeby pierwszej elektrowni jądrowej w ramach PPEJ po podpisaniu umowy EPC (Engineering, Procurement, Construction), które zaplanowane jest w przyszłym roku, będzie odpowiadało konsorcjum amerykańskich firm Westinghouse i Bechtel, zaś Rząd ze swej strony podejmuje działania mające na celu wsparcie podejmowanych przez konsorcjum działań poprzez przyspieszenie rozmów oraz procesu notyfikacji mechanizmu wsparcia dla pierwszej polskiej elektrowni jądrowej w Komisji Europejskiej, a także przygotowanie regulacji krajowych mających zapewnić finansowanie działalności spółki PEJ.

Równocześnie Rząd przykłada ogromną wagę do udziału tzw. Local content w projekcie budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. Zgodnie z zapisami Programu polskiej energetyki jądrowej podejmowane są działania w zakresie przygotowania krajowych przedsiębiorstw do współpracy z sektorem jądrowym. Działania te idą w kierunku budowy kompetencji – głównie poprzez organizację profesjonalnych szkoleń oraz promocję polskich podmiotów na arenie międzynarodowej. Od 2015 r. realizowane są cykliczne seminaria techniczne, podczas których prezentowane są polskim firmom specyficzne wymagania sektora jądrowego – w obszarze łańcucha dostaw, np. w zakresie spawalnictwa, aspektów elektrycznych, budowlanych oraz systemów zapewnienia i kontroli jakości. Od 2022 proces ten został zintensyfikowany poprzez organizację specjalistycznych szkoleń o zakresie i metodyce zbliżonej do brytyjskiego programu F4N. W 2024 r. została uruchomiona kolejna ich edycja, której celem jest podniesienie kompetencji polskiego przemysłu w obszarze wymagań jakościowych, biznesowych oraz technicznych, specyficznych w cywilnej energetyce jądrowej dla możliwie pełnego włączenia polskich firm w realizację Programu polskiej energetyki jądrowej oraz w światowe łańcuchy dostaw.

W 2021 r. Minister właściwy ds. energii (ówcześnie Minister Klimatu i Środowiska), jako organ odpowiedzialny za koordynowanie i nadzorowanie realizacji Programu polskiej energetyki jądrowej na podstawie uchwały nr 141 Rady Ministrów z dnia 2 października 2020 r. (M.P. 2020 poz. 946), opracował i zatwierdził program wsparcia krajowego przemysłu do współpracy z sektorem jądrowym. Dokument wskazał do realizacji 5 kluczowych kierunków działań w zakresie przygotowania krajowego przemysłu, tj. wsparcie w zakresie certyfikacji jądrowej, działania informacyjne i szkoleniowe, promocja międzynarodowa, wsparcie w zakresie transferu technologii jądrowych oraz zrzeszania się przedsiębiorstw w organizacje branżowe.

Program dostępny jest do pobrania ze strony:

[Zatwierdzono „Program wsparcia krajowego przemysłu do współpracy z energetyką jądrową” - Polski Atom - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

15. Sytuację dodatkowo komplikuje fakt, że spółka KHNP wygrała niedawno przetarg na rozbudowę elektrowni jądrowej w Czechach Dukovany o co najmniej dwa reaktory APR1400 (czyli tyle ile miało stanąć w Koninie-Pątnowie), z opcją na kolejne dwa reaktory w elektrowni Temelin [11], a wśród krytycznych elementów elektrowni jądrowej znajdują się m.in. wytwornice pary, których okres wytworzenia zajmuje ok. 5 lat. Skutkiem tego uwaga i zasoby KHNP (zarówno ludzkie jak i wytwórcze) mogą zostać bezpowrotnie zaangażowane w czeski projekt, co odbije się niekorzystnie na terminie realizacji polskiego. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że Czesi uzyskali już od Komisji

Europejskiej zatwierdzenie modelu finansowania swojego przedsięwzięcia, a Polska jak dotąd nie była w stanie tego uzyskać nawet dla rządowego projektu w Choczewie. Jakże zatem działania mitygujące planuje podjąć polski rząd, aby nie dopuścić do opóźnienia realizowanych procesów elektrowni jądrowych w Polsce, zarówno w Choczewie jak i w Koninie-Pątnowie?

Projekt budowy elektrowni jądrowej w Koninie-Pątnowie jest projektem biznesowym. Jego realizacja jest uzależniona od decyzji podejmowanych w relacjach pomiędzy podmiotami komercyjnymi współpracującymi przy tym projekcie

16. W przypadku rezygnacji z projektu realizowanego w Koninie-Pątnowie o zakładanej mocy min. 2,8 GW (dwa reaktory APR1400 z potencjalną możliwością rozszerzenia o kolejne dwa reaktory), w jaki sposób rząd planuje w inny sposób pokryć w polskim mixie energetycznym źródła wytwórcze o mocy 2,8 GW?

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministra Klimatu i Środowiska projekt budowy elektrowni jądrowej w Koninie-Pątnowie jest obecnie uwzględniany w prognozach do aktualizacji KPEiK. W przypadku rezygnacji z realizacji tego projektu, analogicznie do podejmowanych przez inne podmioty decyzji inwestycyjnych w inne źródła wytwórcze, zostaną wprowadzone odpowiednie zmiany w prognozach, a co za tym idzie dokumentach strategicznych dotyczących transformacji klimatyczno-energetycznej kraju. Należy podkreślić, że decyzje dotyczące nowych inwestycji są podejmowane z uwzględnieniem długotrwałych procesów przygotowawczych i analitycznych – zwłaszcza w przypadku wielkoskalowych, kapitałochłonnych i czasochłonnych projektów takich, jak budowa elektrowni jądrowych.

Przyszły miks energetyczny, będzie zależał od wielu czynników, m.in. poziomu zapotrzebowania na energię, rozwoju infrastruktury sieciowej, występowania źródeł bilansowych i magazynowych dla pogodozależnych OZE, rodzaju technologii OZE (i parametrów ich pracy), krajowego potencjału surowcowego (np. dostępności biomasy czy możliwości wykorzystania geotermii), cen energii, nakładów inwestycyjnych, dostępności komponentów, tempa realizacji projektów, itp.

17. Z informacji medialnych przekazanych przez pełnomocnika rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej Macieja Bando wynika, że „w strukturach Polskich Sieci Elektroenergetycznych działa specjalny ośrodek analityczny, którego zadaniem jest uzbroić ministerstwa: aktywów państwowych, przemysłu, klimatu i środowiska w wiedzę, ile mocy do produkcji energii będziemy potrzebować w kolejnych latach i w jakich technologiach” [12]. Jak przedstawiają się te wyliczenia i analizy? Proszę o przekazanie treści wszystkich analiz, notatek i raportów stworzonych przez w/w ośrodek bądź we współpracy z nim, które zostały przekazane do ww. resortów, a także szczegółowej metodologii na której w swoich analizach opiera się ten ośrodek. Jak dokładnie nazywa się ta komórka organizacyjna Polskiej Sieci Elektroenergetycznej, a także dokładnie ilu zatrudnia specjalistów ds. analiz „mocy produkcji energii”?

Z informacji uzyskanych od Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej wynika, że w strukturze organizacyjnej spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. działa Biuro Narodowego Centrum Analiz Energetycznych (dalej: NCAE), które jest centrum naukowo-przemysłowym, powstałym jako odpowiedź na zobowiązanie wynikające z art. 9ca ustawy Prawo Energetyczne, zgodnie z którym operator systemu przesyłowego gazowego, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego i

działające w formie spółki akcyjnej przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw ciekłych, którego jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa, tworzą wspólnie, wraz z instytutem badawczym, centrum naukowo-przemysłowe. Zadania NCAE obejmują prowadzenie badań polskiego sektora energetycznego oraz jego uwarunkowań technicznych, ekonomicznych i środowiskowych, także w kontekście międzynarodowym, celem wsparcia beneficjentów, tj. Ministra właściwego ds. energii i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w obszarze energii i klimatu. W ramach realizacji swoich zadań NCAE może nawiązywać i prowadzić współpracę z innymi podmiotami, w szczególności z organami administracji publicznej, instytutami badawczymi, uczelniami wyższymi oraz ośrodkami analitycznymi w kraju i za granicą. Dzięki posiadaniu odpowiedniego zaplecza analityczno-prognostycznego w ramach NCAE można opracowywać koncepcje, metodyki, analizy, prognozy, raporty lub narzędzia oraz realizować projekty badawcze dotyczące społeczno-ekonomicznych aspektów transformacji energetycznej lub zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Biuro NCAE działające w strukturze PSE zatrudnia obecnie 7 osób dedykowanych bezpośrednio do wykonywania analiz (rynkowych, sektorowych i innych). Należy jednocześnie zauważyć, że NCAE, realizując zobowiązania ustawowe, o których mowa powyżej, oraz zgodnie z umową o ustanowieniu NCAE, pracuje w formule macierzowej i rozproszonej, współpracując z analitykami zarówno z PSE, ale również z PSE Innowacje sp. z o.o., Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A., PERN S.A. i Narodowym Centrum Badań Jądrowych. Dodatkowo NCAE współpracuje z czołowymi ośrodkami akademickimi, m.in. Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie i Politechniką Warszawską oraz jednostkami badawczymi, np. Siecią Badawczą Łukasiewicz.

Analizy NCAE mają charakter roboczy i podlegają bieżącej aktualizacji, a ich wyniki są uwzględniane w pracach nad opracowaniem strategicznych dokumentów rządowych, tj. w szczególności aktualizacji Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu oraz Polityki Energetycznej Polski.

Z wyrazami szacunku
Marzena Czarnecka
Minister
2024-10-10

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów